

<b>Tarih</b>	<b>: 10/7/2024</b>
<b>Sayı</b>	<b>: 2024/11</b>
<b>Konu</b>	<b>: 1-5 Puan İndirimli Matrahlar İKV Uygulaması (Örnek #3)</b>

Önceki (2024/10) sirkülerimizde 1-5 puan indirimli kurumlar vergisi uygulamasının teşvik belgeli yatırımlarda indirimli kurumlar vergisi uygulamasıyla beraber kullanılmasına bir örnek (#2) verilmişti.

Bahse konu örnekte, ihracat kazançlarıyla üretim kazançları toplamının ticari bilanço kârından küçük ama safi kurum kazancından büyük olması ele alınmıştı. Bu kez ihracat kazançlarıyla üretim kazançları toplamının ticari bilanço kârından ve safi kurum kazancından büyük olması durumunu ele almaya çalışacağız.

## GENEL BİLGİLER

1-5 Puan indirim uygulamasında elimizde üç matrah olabilecektir. Bunlardan birincisi 1 puan indirimli matrah, ikincisi 5 puan indirimli matrah, üçüncüsü ise normal vergi oranı uygulanacak matrahtır. Teşvik belgeli yatırımlarda indirimli kurumlar vergisi her üç matraha da uygulanacaktır.

Bir örnek üzerinde %55 vergi indirim oranı olan bir yatırımı somutlaştırırsak uygulama şu şekilde yapılacaktır:

1 Puan indirimli matrah indirimli kurumlar vergisi oranı (İKVO):  $\%24 - (\%24 \times \%55) = \%10,8$

5 Puan indirimli matrah indirimli kurumlar vergisi oranı (İKVO):  $\%20 - (\%20 \times \%55) = \%9$

Normal matrah indirimli kurumlar vergisi oranı (İKVO):  $\%25 - (\%25 \times \%55) = \%11,25$

## YATIRIM BİLGİLERİ

Farklı matrah kombinasyonlarında esas alınacak dönem 2024//II. geçici vergi dönemi olup örneklerde kullanılacak yatırım bilgileri aşağıdaki gibidir:

Açıklama	Bilgi / Tutar
Teşvik Belgesi Tarihi	02.02.2024
Teşvik Belgesi No	A/123456
İli	Ankara
Türü	Tevsi
Dayanağı	2012/3305
Yatırıma Katkı Oranı (A)	%20
Vergi İndirim Oranı	%55
Yatırıma Katkı Tutarının Yatırım Döneminde Kullanılabilecek Kısmı	%80
Toplam Yatırım Tutarı (B)	100.000.000,00
Toplam Katkı Tutarı (C= A x B)	20.000.000,00
Yatırıma Fiilen Başlama Tarihi	12.02.2024
Yapılan Harcama 2024/I. Geçici Dönemi	0,00
Yapılan Harcama 2024/II. Geçici Dönemi	30.000.000,00
Yatırım döneminde mi?	Evet
Elde Edilen Yatırım Kazancı	0,00

Firmanın 2024/II. geçici vergi döneminde yaptığı harcamalar (aldığı makine ve teçhizat) henüz üretimde kullanılmadığından, tevsi yatırımdan elde edilen kazanç yoktur. Dolayısıyla diğer faaliyetlerden elde edilen kazanç dolayısıyla indirimli kurumlar vergisinden yararlanılacaktır.

Firmanın, 2012/3305 sayılı Karar kapsamında düzenlenmiş yatırım teşvik belgeleri kapsamındaki yatırımlarına fiilen başladıkları tarihten itibaren, hesaplanacak yatırıma katkı tutarına mahsuben;

- Toplam yatırıma katkı tutarının dayanak kararlarla belirlenen oranını geçmemek ( $20.000.000,00 \times 0,80 = 16.000.000,00$  TL)
- Gerçekleştirilen yatırım harcaması tutarını aşmamak (30.000.000,00 TL)

üzere, yatırım döneminde diğer faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlarına indirimli kurumlar vergisi uygulanabilecektir.

İki sınırdan küçük olan 16.000.000,00 TL kadar yatırıma katkı tutarından faydalanabilecektir.

Kurumlar Vergisi Kanununun 32/A maddesi kapsamında indirimli kurumlar vergisinden yararlanacak olan firmanın aynı dönemde üretim veya ihracat faaliyetlerinden kazanç elde etmiş olmaları nedeniyle (1-5 puan indirim uygulamasında) elimizde üç matrah olabilecektir. Bunlardan birincisi 1 puan indirimli matrah, ikincisi 5 puan indirimli matrah, üçüncüsü ise normal vergi oranı uygulanacak matrahtır. Teşvik belgeli yatırımlarda indirimli kurumlar vergisi her üç matraha da uygulanacaktır.

## MATRAH BİLGİLERİ

### Örnek-3

*Bu örnekte, ihracat kazançlarıyla üretim kazançları toplamının ticari bilanço kârından ve safi kurum kazancından büyük olması ele alınmaktadır.*

Mükellefin 2024 takvim yılı II. geçici vergi döneminde ihracat faaliyetinden 25.000.000,00 TL, üretim faaliyetinden ise 15.000.000,00 TL kazancı bulunmaktadır. Anılan dönemde mükellefin ticari bilanço karı 30.000.000,00 TL, kanunen kabul edilmeyen giderleri 5.000.000,00 TL, safi geçici vergi matrahı ise 35.000.000,00 TL'dir.

Açıklama	Tutar (TL)
Ticari Bilanço Kârı (A= B+C+D)	30.000.000,00
İhracat Faaliyeti Kazancı (B)	25.000.000,00
Üretim Faaliyeti Kazancı (C)	15.000.000,00
Diğer Faaliyet Zararı (D)	-10.000.000,00
KKEG (E)	5.000.000,00
Vergilendirilecek Matrah (F= A+E)	35.000.000,00
1-5 Puan İndirime Tabi Kazançlar Toplamı (G= B + C)	40.000.000,00
Kazanç Toplamında 1 Puan İndirimli Payı (H= C / G)	0,375
Kazanç Toplamında 5 Puan İndirimli Payı (I= B / G)	0,625
1 Puan İndirimli Orana Tabi Matrah (J= F x H)	13.125.000,00
5 Puan İndirimli Orana Tabi Matrah (K= F x I)	21.875.000,00
Normal Orana Tabi Matrah (L= F-J-K)	0,00

Bu tabloda hesaplama yapılırken Tebliğin “32.1.2.8. İhracat ve üretim faaliyetlerinden elde edilen kazanç toplamının ticari bilanço karından büyük olması halinde kurumlar vergisi oranının 1 puan indirimli uygulanması” bölümünde bahsedilen “oranlama” yöntemi kullanılmıştır.

Bu bilgilere göre, teşvik belgeli yatırımlarda indirimli kurumlar vergisi olmasaydı, 1-5 puan indirimli geçici kurumlar vergisi beyanı aşağıdaki gibi olacaktı:

Açıklama	Tutar (TL)	Oran (%)	Vergi (TL)
1 Puan İndirimli Orana Tabi Matrah (A)	13.125.000,00	24	3.150.000,00
5 Puan İndirimli Orana Tabi Matrah (B)	21.875.000,00	20	4.375.000,00
Normal Orana Tabi Matrah (C)	0,00	25	0,00
Toplam Matrah (D= A+B+C)	35.000.000,00	0,215	7.525.000,00

Yukarıdaki tabloda toplam matraha ilişkin %21,5 şeklindeki oran toplam vergi/toplam matrah (7.525.000,00 / 35.000.000,00) formülüyle hesaplanmıştır.

Teşvik belgeli yatırımımızda vergi indirim oranı %55 olarak belirlenmiştir. Dolayısıyla hesaplanan 7.525.000,00 olarak hesaplanan vergiden %55 oranında indirim yapılmalıdır.

Buna göre ileride yapacağımız hesaplamalar için sağlama tablomuz aşağıdaki gibi olmaktadır.

Açıklama	Bilgi / Tutar
Normal Hesaplanan Vergi (A)	7.525.000,00 TL
Vergi İndirim Oranı (B)	%55
Hesaplanan Katkı Tutarı (C= A x B)	4.138.750,00 TL
Yararlanılabilir Katkı Sınırı (D)	16.000.000,00 TL
Hangisi Küçük (E= C~D)	4.138.750,00 TL
Ödenecek Vergi (F= A-E)	3.386.250,00 TL

Sağlama tablomuzu hazırladıktan sonra, şimdi üç farklı matraha indirimli oranı dağıtmak için piyasada kullanılan yaygın hesaplama yöntemlerine geçebiliriz.

Yukarıdaki hesaplama göre bulunan katkı tutarı (4.138.750,00 TL), yararlanılabilir katkı sınırından (16.000.000,00 TL) küçüktür. Öte yandan 1-5 puan indirim uygulanacak kazançların toplamı (40.000.000,00 TL) da ticari bilanço kârından (30.000.000,00 TL) büyüktür.

Bu durumda piyasada gözlemlenen farklı yöntemler bulunmaktadır.

#### Yöntem #1

Bizim benimsediğimiz bu yöntemde yukarıda hesaplanan üç farklı matrah rakamını aynen almak yoluyla hesaplama yapılmaktadır.

Açıklama	Tutar (TL)	İndirimli Oran (%)	Vergi (TL)
1 Puan İndirimli Orana Tabi Matrah (A)	13.125.000,00	10,8	1.417.500,00
5 Puan İndirimli Orana Tabi Matrah (B)	21.875.000,00	9	1.968.750,00
Toplam Matrah (D= A+B)	35.000.000,00	0,09675	3.386.250,00

Yukarıdaki tabloda toplam matraha ilişkin %9,675 şeklindeki indirimli oran toplam vergi/toplam matrah (3.386.250,00 / 35.000.000,00) formülüyle hesaplanmıştır.

Hesaplanan 3.386.250,00 TL tutarındaki indirimli kurumlar vergisi, bir önceki sağlama tablosunda hesaplanan ödenecek vergi satırıyla aynıdır. Dolayısıyla bu hesaplama yöntemi doğru sonuç vermektedir diyebiliriz.

#### Yöntem #2

Mükellefin matrahının tamamı indirimli kurumlar vergisi matrahından oluşmaktadır.

Bu geçici matrahta öncelik üretimden elde edilen kazancın tamamına (15.000.000,00 TL) verilmekte, kalan bakiye ise (35.000.000,00-15.000.000,00= 20.000.000,00) ihracattan elde edilen kazançta isabet matrah sayılmaktadır.

Buna göre hesaplama tablosu şu şekilde ortaya çıkmaktadır.

Açıklama	Tutar (TL)	İndirimli Oran (%)	Vergi (TL)
1 Puan İndirimli Orana Tabi Matrah (A)	15.000.000,00	10,8	1.620.000,00
5 Puan İndirimli Orana Tabi Matrah (B)	20.000.000,00	9	1.800.000,00
Toplam Matrah (D= A+B)	35.000.000,00	0,097714286	3.420.000,00

Hesaplanan 3.420.000,00 TL tutarındaki indirimli kurumlar vergisi, bir önceki sağlama tablosunda hesaplanan ödenecek vergi rakamından (3.386.250,00 TL) daha (3.420.000,00-3.386.250,00= 33.750,00 TL) büyüktür. Dolayısıyla bu hesaplama yöntemi doğrudur denilemez!

### Yöntem #3

Bu yöntemde ise öncelik ihracattan elde edilen kazancın tamamına (25.000.000,00 TL) verilmekte, kalan bakiye ise (35.000.000,00-25.000.000,00= 10.000.000,00) üretimden elde edilen kazançta isabet eden matrah sayılmaktadır. Buna göre hesaplama tablosu şu şekilde ortaya çıkmaktadır:

Açıklama	Tutar (TL)	İndirimli Oran (%)	Vergi (TL)
1 Puan İndirimli Orana Tabi Matrah (A)	10.000.000,00	10,8	1.080.000,00
5 Puan İndirimli Orana Tabi Matrah (B)	25.000.000,00	9	2.250.000,00
Toplam Matrah (D= A+B)	35.000.000,00	0,095142857	3.330.000,00

Hesaplanan 3.330.000,00 TL tutarındaki indirimli kurumlar vergisi, bir önceki sağlama tablosunda hesaplanan ödenecek vergi rakamından (3.386.250,00 TL) daha (3.386.250,00-3.330.000,00= 56.250,00 TL) küçüktür. Dolayısıyla bu hesaplama yöntemine de doğrudur denilemez!

Belirtildiği üzere biz Yöntem #1 ile yapılan hesaplamayı benimsiyoruz. Çünkü bu yöntemle yapılan hesaplama, sağlama tablosuyla yapılan hesaplamayla örtüşmektedir. Siz bu konuda ne düşünüyorsunuz?

### Beyanname Verileri

Açıklama	Tutar (TL)
Ticari Bilanço Kârı	30.000.000,00
Üretim Faaliyetinden Elde Edilen Kazanç	15.000.000,00
İhracat Faaliyetinden Elde Edilen Kazanç	25.000.000,00
Diğer Faaliyet Zararı	10.000.000,00
Kanunen Kabul Edilmeyen Gider	5.000.000,00
Dönem Safı Kurum Kazancı	35.000.000,00
KVK'nın 32/A Mad. Kapsamında İndirimli Kurumlar Vergisine (Geçici Vergiye) Tabi Matrah	35.000.000,00
KVK'nın 32/A Mad. Kapsamında İndirimli Kurumlar Vergisi (Geçici Vergi) Oranı	%9,675
Genel Orana Tabi Geçici Vergi Matrahı	0,00
Geçici Vergi Matrahı	35.000.000,00
Hesaplanan Geçici Vergi	3.386.250,00

## İndirimli Kurumlar Vergisi Tablosu

Açıklama	Bilgi / Tutar
Teşvik Belgesi Numarası	A/123456
Teşvik Belgesinin Hangi Karara Göre Düzenlendiği	2012/3305
Yatırıma Başlama Tarihi	12.02.2024
Yatırımın Türü 1	Tevsi
Yatırımın Türü 2	Bölgesel
<b>Toplam Yatırım Tutarı (İndirimli KV Kapsamında Olmayan Harcamalar Hariç)</b>	<b>100.000.000,00</b>
Yatırıma Katkı Oranı	20
Vergi İndirimi Oranı	55
Yatırımın Yapıldığı Bölge	1. Bölge
İndirimli KV Oranı	9,675
<b>Toplam Yatırıma Katkı Tutarı</b>	<b>20.000.000,00</b>
Cari Yılda Fiilen Gerçekleştirilen Yatırım Harcaması Tutarı	30.000.000,00
Fiilen Gerçekleştirilen Yatırım Harcaması (Yatırımın Başlangıcından İtibaren)	30.000.000,00
Fiili Yatırım Harcaması Nedeniyle Hak Kazanılan Yatırıma Katkı Tutarı	6.000.000,00
Endekslenmiş Tutarlar Nedeniyle Hak Kazanılan Yatırıma Katkı Tutarı	0,00
Önceki Dönemlerde Yararlanılan Yatırıma Katkı Tutarı (Yatırımdan Elde Edilen Kazanç Dolayısıyla)	0,00
Önceki Dönemlerde Yararlanılan Yatırıma Katkı Tutarı (Diğer Faaliyetlerden Elde Edilen Kazanç Dolayısıyla)	0,00
<b>Önceki Dönemlerde Yararlanılan Toplam Yatırıma Katkı Tutarı</b>	<b>0,00</b>
Cari Dönemde Yararlanılan Yatırıma Katkı Tutarı (Yatırımdan Elde Edilen Kazanç Dolayısıyla)	0,00
Cari Dönemde Yararlanılan Yatırıma Katkı Tutarı (Diğer Faaliyetlerden Elde Edilen Kazanç Dolayısıyla)	4.138.750,00
<b>Cari Dönemde Yararlanılan Toplam Yatırıma Katkı Tutarı</b>	<b>4.138.750,00</b>
<b>Cari Dönem Dahil Olmak Üzere Yararlanılan Toplam Yatırıma Katkı Tutarı</b>	<b>4.138.750,00</b>

Bu konuda farklı durumlara ilişkin örnekler vermeye devam edeceğiz.

**Saygılarımızla,  
ATC Universe**

(\*) Bu sirkülerde yer alan açıklamalar bilgilendirme amaçlı olup konuyla ilgili işlem tesis etmeden önce profesyonel bir danışmana başvurunuz.

atc universe